

ANNO
KURYER

1733
POLSKI.

z Krakowa d. 21. Junij. Dnia wczorajszego wieczorem przywieziono tu Ciało ś. p. Orlinowskiego Stolnika Nowogrodzkiego, który iadąc do Czestochowy y napiwłszy się darowanego od żydow Wodzisławskich Wiszniaku z Xiędzem Kapelanem swoim Bernardynem, naprzod Bernardyn, a potym y sam nagle z tym się musieli pożegnać światem. Z Pilicy fertur, iż tam tameczni żydzi dźwiećięc pewney białołowy kształtnie sztychami zamordowawszy, do studni wrzucili, udając, iż same wpadło, aby ich złości utaić, lecz rewizya wydiagnowanego zmięcięcia pokazała ich morderstwo, za co w kaydany okući, czekają nadgrody swego uczynku.

z Warszawy d. 24. Junij. Xię Imć Prymas po lekarstwach Mziowych z falki Bożey zdrow zupełnie, ustawicznie myśli y czyni, aby *tranquillitas* y na przyszley Elekcyi *concordiā Crōium* być mogła *integra & illasa*. Teraz oczekuiwa na response od Cesarza Imći Chrzeciściańskiego, do ktorego wysłał umyślnie z listem *ex mente Consilij* przy boku tego *presentis* pisany oraz z prozbą, ażeby raczył *Electiōni* Krola tak *favere*, iak nadsze. Prawa ią opisują, y iak *libero populo* odprawić się ią będzie podobąło. Od Poskow Cesarzkiego y Moskiewskiego Dworow dana jest *in scripto* w tych dniach Xciu Imći Prymasowi deklaracya, ktorey *contentus & essentia* iaka jest, wraz z responsem, który już się goniąc, *communicabitur*.

Wszyscy tu są *rigidi & fortes* przywolney Elekcyi ginąc, przy niey *moridę parati*. Jeden z Ichmćw PP. Wielkopolanow Imći P. Rossowi Cesarzkiemu powieźniał, *perire possumus, timere non possumus*, a Imć P. Lipski Regent Kor. na konferencyi w Moskwie *hac generositate usus*, że przeciwko Wolności Nalzey rozumieć, iż od przyćcioł żadne przeciwności nie będą proponowane, od nieprzyćcioł zaś nie będą apprehendowane.

Kop a listu I. O. Xcia Imći Prymasa Korony Polskicy y W. X. Litt. po Sejmie Convocatorum Statuū, na Seymiki Relacyne in ordine do Seymu Electionis d. 22. Junij.

Daleki jestem od własney chluby, li-
cząc w każdym *inter vitia virtutū suarum praecōnia* niechciwym też, ani potrzebny cudzych pochwał, kontentując się *recte factorum conscientiā*, ktorych *internus valor* przewyższa *externa schemata laudis*; co za najwyższe *ad gloriam*, za najwyżsienitsze y naydroższe kładę *opera pretium*, służyć tak, iakom powinien Oyczyznie moicy z wiernym y pilnym upatrywaniem *et longiori specula*, co jest dobrego y co *est contra* szkodliwego bródz może, w głos iednak Bogu memu wszystko, co się na tym przeciełym szczęśliwie skończonym Sejmie robiło y zrobiło, przyznając, z wielkim uwielbieniem Wszęchmocności tego, iż na większy cud dziećia swego w rządzie o-
sic-

śmiercooney tey Oyczyzny dobrawszy
 zwątlonych latami y pracami sił moich
 y onże sam nie dopuściwszy im *fatisce*
 pod ciężarem tak wielkiej machiny, *fe-*
cit potentiam in brachio suo, gdy nie
 tylko starałem się, ile we mnie możno-
 ści było, przydusić *discordia semina re-*
rum, rozjątrzone *mitigare*, rozroznione
 do iedności *animare civium serce*, ale
 też Seym ten przywódzłem do General-
 ney Stanow Konfederacyi przysięgami
 ztwardzoney *in vim* czystey przysięcy
 nowego Pana Elekcyi, którą żadnym
 praktykom y machinacyom *externarum*
Potentiarum podlegać nie może, bez na-
 ruszenia y utraczenia swobod naszych.
 Uczynilem to zaś sam *primus ad exem-*
plum drugim, nie na insey cel, tylko a-
 by to święte dzieło dla więkzhey pe-
 wności y zbrojniczhey rezystencyi *prae-*
vis tentatoriū genis miało pieczęć swoię
in conscientis nostris, Bogu y Stworcy na-
 szemu, ktoremu dać trzeba z nich rachun-
 nek będzie, *obsequiatis*. Po sprobowanym
per tot flagella na Tronie Polskim *alienige-*
na Pánowaniu *Pbris melior plagis* do zel-
 żonego Piasta *deprecabundus* zaowu
suspirat. Stągła ekсклюzya wślytkich
 cudzoziemcow od Korony, ale chociaż-
 my się na to przeciwno nim *per vincu-*
lum Confederationis z sobą zgodzili, to
vinculum ich *non ligat*, y wolno im ie-
 szcze robić praktyki, *ut scindant, divi-*
dant & divisam opprimant Republicam.
 Zeby zaś nie znaleźli w nas *etiam sub-*
jectum aptum ad recipendam formam tak
 szkodliwych w nieworności Rozdziałow,
 przydaliśmy sobie *Saramentum juris ju-*
randi ad ligamentum conscientia, abyś-
 my nawet y ucha nienadstawiali po-
 dobnym z niebezpieczeństwem Oyczy-
 zny Propozycyom, bo y słyszeć *de con-*
cupiscentia pervertenda Swobod Oyczy-
 znych *integritatis periculosum*, dopieroż

dotykać się, co może *coinquinare & in-*
ficeret; est venenosum. Dla tego *pro mor-*
bidis y cudzoziemskich konwulsyi *su-*
sceptibilitibus animis przysięgá tá jest, iák
 lekarstwo *cum custodia*, aby cicho y o-
 patrzenie *intra domesticos lares & focos*
 dogadzając całości Oyczyzny, nieotwie-
 rząc się y nieukazywac ná surowe y zá-
 raźliwe powietrze *vel Borea flantis vel*
veni occidui. Rozumiem tedy że W.
 MM. PP. przykładem naszym przysię-
 gae ná to wzdrygać się niebędziecie, co
salutem publicam waruje y ubezpiecza.
Iuravit Asdrubal in Romanorum clades
& interitum, á czemuż my niemamy e-
 jurare wślyscy *Alienigenarum* do Tronu
ambitum, y ná utrzymanie wolney á nie-
 zmazaney *ullis pravitatibus* przysięcy
 nowego Pana Elekcyi *invocare Nomen*
Domini. Przez co nie tylko *fidelior acli-*
vitatis z więkzszą między poprzyśięgłe-
 mi z sobą będzie konfidencyą, ale też
 upadnie cále serce y śmiałość cudzo-
 ziemcom nawet do iákichkolwiek cen-
 tacyi, gdy uślyszą, żeśmy wśzędzie *in*
uniformitate wślyscy poprzyśięgli gene-
 ralną Seymiu Konfederacyą. Do czego
per omnes charitates tey Oyczyzny o-
 bligując W.W. MM. PP. zaraz tę świętą
rechezurgeo rationabiliter, y nie tylko
conglutinanda unioni animorum bardzo
 potrzebna *in Electorati* da BOG campo,
 ale też tenże sam akt ulęcniającą, aby
 iednych tu *ligata* przysięgami *conscientie*
 w rowney Rzpolitcey nie były *deterio-*
res alijs non ligatis, z usilną prozbą y
 perśwazyą *záleccam provis amplexibus*
 W.W. MM. PP. bez przypuszczenia *fini-*
nistra z boku *interpretationis*, która w
 najwyższych sprawách *quod censet &*
quod cribrat, habet. Upewniam, że
 Pan BOG *banc datam* imieniowi sw-
 eju *hostiam*, ná pobłogosławienie w do-
 brey wślytkich hármonij dalszym ná-
 szym

szym obradom y pożądanym ich skutkom *ex commodo nostro*, a nie według zuchwałych замыśłow *externarum potentiarum*, które w rządach y sprawach naszych *nil vocis, nil juris habent*. Postrachow y przegrożek ich całę ani apprehendować, ani się obawiać należy, zá sekret to u nich iest, który zwyczajem z sekretu wychodzi, chcieć co wymusić y wystraszyć dla interesow swoich *rumoribus* woysk na pograniczá ściągających się y *allegatione Potentia jus summum pretendentis*, ile gdy widzą, że sił u siebie teraz rownych *ad resistendum* nie mamy y rozumieją, że *in debile nostrum cadet metus* z większą y przedszą impresją: *ceterum, terrent ni pavent*, bo ani Páństwo naszych *hostiliter* najeżdzać nie mogą *nullo denuo*, ani woyny zacząć *nullo jure*, ani wprzod niżby *ad hac extrema violentissima* przysali nie mogą, o sawych sobie nie myśleć, iż przy obronie naszej wzruszyliby przeciwko sobie wszystkie infze dalsze y bliźsze nám *zycelive* Potencye. *Per consequens* są to chmury y burze, które *ante casurum fulmen* sam Pán BOG rozpgdzi, w ktorego mocy y miłosierdziu náł nami iest zahamowanie *Spiritus procellarum*. Nicch tylko Rzpolitna w icdności *serc in virum unius labij* ułożona woła do Majejstatu jego: *in te Domine speravi & non confundar*, upewniam WW.MM.PP. że włos z głowy nie spadnie, bylyby inż ná tę Oyczyznę nie raz podobne zamachy, á samą tylko Opatrznośćą Pana BOGA y tarczą jego nád nami *evitavimus istum*. Święta *in iconoclastis & profanatoribus* świętnie Páńskich Toruńská exekucya, żarliwá *expos* przy prawach Rzpolitcy Kurlandská Kommissya, obiedwie te wickoponne y wielkie akcye ieszcze niezastarzate w pamięciach naszych, uma-

niać nás powinny w Wierze naszym, iż iesteśmy *circa* wyższego nád wszystkie mocy Majejstatu. Z nocą nieprawości *disparuerunt spectra*, które nás pokl mogły, poty straziły, *reddina justitiae pacis dies*. Rezolucya naszą twrog lekko nie przyjmująca, *circa invisibilem* rękę Boskiej z námi *cooperationem, multum profuit*; ostatká *visibiliter* sam P. BOG dorobił y dokonał *suppressis & anotis motuum brachijs*, choć im w ow czas przecież mógł byđz iakikolwiek pozor y pretext *turbande Reipublicae*. Teraz zaś gdy żądney do nas nie mają pretenzyi y wolná przyszłego Pana Elekcyca, *absolutissime* od nich *independens* byđz powinna, *quid sumeretur obtentui* tych gwałtow? ná które się grożą, ani tego zdrowy rozum pojąć nie może, ani naszą rodowitá y w nás z wolnością Przodkow naszych *wszczepioná admittere timenda, etiam ubi minor esset, dusa* niewolniczych przyrodzoná wadá y plamá. Byłem obligowany tymże Seymem *Convocationis* pisac do wszystkich Páństw, Krolestw y Monarchii *non metu, ale provide ad fortuita consilio*. Com inż uczynił rozpisawszy imieniem Rzpolitcy y rozestawszy takie listy, iakie náleżały *pro equitate causa & dignitate* wolncy tej Rzpolitcy żádnemu musowi ani powodowaniu niepodległcy prosząc o wczesne zabiczenie y zatamowanie wszelkich przeciok następujący *liberis suffragiis* przyszłego Pana Elekcyi, do Cárov zaś *ley-Mci*, ktorey tu *Ministerium* ogłosilo się z naywiększą postrachow y przegrożek *prezumpcyą*, za radą y zezwoleniem przytomnych Stanow wyslatem w Charakterze *Internuntij* Imci Pána Rudomię Podkomorzego Braclawskiego czlowicka godnego, nie tylko *in Republica* z rzetelności swoicy y z dobrych o niego

dentym ntow, ale też y u tamecznego Dworu wielki kredyt mającego. Spodziewam się przy łasce Boskiej, że iako według danej sobie Instrukcyi chwalebnie *implebit munus suum*, tak powróci do nas wesoło *cum olva pacis* y z odmienionym *a tempestatibus ad sereniora & tranquilliora* scirem Państw tamecznych Monarchini. Przecież iako *Providentia est Mater securitatis* y ostrożność okolo siebie wczesna nigdy nie może być nie przydatna, albo zbitnia nie zawadzi *ad omnium casum*, lubo się go nie spodziewam, pokazać się WPanom na przyszłym Elekcyi Placu w takiej posturze y z takimi *in armis* wyprawami, iakbyście y Pana wolno obierać y wolney Elekcyi *ad cohibendis extraneorum ausus* bronieć *spiritibus* w Staropolskiej zarliwości y odwadze gotowi byli, mając oraz *provisionaliter* przy tychżo wyprawach *adititias Copias* Woysk Nacyonalnego kompurowego *uiribus auctoramentis*, które żeby było w ludziach Rycerskich y pancerzach zupełne, y każda Chorągiew y Regiment z munderunkami swymi *in quantitate debita*, samż WPanowie przez Kommissarzy swoich zinstruicie y tego wczesnie doyrzycie, *apparatus* ten wojenny choć w Pokoju uczyni *majorem solennitatem actus* y zaraz ma *securitatem*. Co zaś na Sejmie *prudentissime* było *propositum*, o to *in Senatus Consilio post-Comitiali* z wielką użilnością *requiritis* icstem zalecić y prosić W.M. W.M.Panow, aby dla *differenti* Elekcyonis Krola y Pana, Marzalek Koła Rycerskiego na przyszłym Akcie był obierany *per certam quantitatem* deputowanych *constitutum ex beneplacito & gramo* WMPanow, *dundici* zgd *utilitate*, raz że dla Cudzoziemców ciekawych wiedzieć Głowy, Głosy y mocy Násze, *non diu numerabitur* Populus, drugi raz, że Sejm *liberacionis* *facilitabitur* ku inszym na nim potrzebnym publicznym obra-

dom, nie wątpię tedy, że *salutare* Oyczyźnie *desiderium*, które tu *ad ungo & insinuo* zgodnie wżyskim *arridebit* W.M.WMPanom. Na koniec nie tak nam *externa studia in terrore*, iako bardziey *interna dissidia* y własne násze z sobą niezgadzenia się powinny bydt *in horrore & abominatione*, bo do nich zawnze Cudzoziemskie przyszywają się fakeyc, *& ubi somitem peccati in nobis invenierint, peccandi audaciam sumunt* przeciwo tey wolacy y ledyney z takimi na świecie swobodami Rzeplrey. A ztym *thesaurum, ne depradari velimus*, namże samym pilno y zgodnie wżyskim strzedz trzebá. Widzieliśmy co scyśle na przelżey uczyniły Elekcyi, widzieliśmy *venientem* do Tronu *in armis, Regnantem in armis*, cásce prawie Pánowanic *in bellis & lacrymis*, praw y swobod *pericula* y ledwo nie ostatnią ich zgbę: broné BOZE *rursus ad ista semel saxa referre pedem*. Dla tego po *evsiackroć* proszę iako naysilniey WMPánow y ich miłością *omnium carissimorum* obteštor, abyście *ad invicem* sobie wżyskie teraz, ieżeli iakie są *darowawszy* urazy, *junctis manibus & animis* szli z czystym y poiednanym sercem *ad hoc Altare propitiationis DEI, per quem Reges statuntur & regnant*. Já niemam przywiázanego do nikogo affektu; kogo BOG WMPánom *inspirabit*, tego mile przyimę z zgodnych ich głosow, ledyny moy interes widzieć *in declivio* wieku mego spokoyną Oyczyznę y po śmierci zostawić *posteram meam memoriam*. WMPánom z nowym Pánem żyć y wickować, *simul pace & Principe uti*, z zupełną wolnością, do ktorcy zachowania, tudzież dla podniesienia *zniżoney* sławy Narodu tego, *qualis eligendus sit*, trzebá wielkicy y przezornoy *deliberacyi*, w nięcy zaś *statuteczney* y zgodney *rezolucyi*. Co *loco Evangelij* wyraziwszy icstem. &c.